

gyok, hogy ezen indítvány csak hasznára volt az ügynek, mert megállapítást nyert, hogy a városi hatóság egyetemesen és az üzlet vezetésével megbízottak egyenként ki-jelentették, hogy vállalják a történetekért a felelősséget és a sikertelenség okait a szabályszerű számadással együtt be fogják mutatni a közgyűlésnek.

Ezután az ügyben váratlan fordulat történt. A közügyeknek lelkes és erősfejú harcosa, Wimmer Fülöp bizottsági tag azt indítványozta, hogy a közgyűlés azonnali szüntesse be a hatósági közzelelmzési üzletet. Ezen indítványhoz Pásztor József és Gerle Imre is hozzájárult, a közgyűlés pedig Wimmer Fülöp indítványát fogadta el.

1915. március havában rendelte el a közgyűlés, hogy a város állítson fel közzelelmzési üzletet és 10 hónap múlva, 1916. január 19-én ugyanazon közgyűlés a miholági Kronosként felfalta saját vére vesztesége árán táplált édes gyermekét: a Közzelelmzési üzletet, nem várta meg, míg a gyermek helyesebb gondozással megerősödik, s a vérvesztésüket visszaszolgáltatja. Pedig ezen vérvesztés a városnak az eddigi értesülés szerint több mint 50.000 koronába került. Lehet, hogy igaza van a közgyűlésnek, én azt tartom, hogy igen. Megerősít ebben a hitemben Hoffmann Ignác törvényhatósági bizottsági tag felszólalása, akinek felszólalása folytán eszembe jutott az ő esete. Tudvalevőleg Hoffmann Ignác általános ismert malomipari tekintély és kiváló kereskedő, a ki saját buzgalomával szerette mindazt amiye van: jó hírnevét, a kereskedői kiválóságát és vagyonát, mégis az a csapás érte, hogy egy általa alapított malomipari részvénytársaság egy millió korona tőkével egy év alatt csődbe került, mert még az ő szakértelmét is tévedésbe ejtették. Ezért tartom én helyesnek, hogy a hatósági üzlet megszüntetessék, mert a hiba jövőre is megeshet még a leg-tökéletesebb kereskedelmi szervezet mellett is. Hiszem, hogy a város vagyonát kezelő tisztviselők örülnek a legjobban annak, hogy ily viszonyok között nem kell nekik a hatósági üzletet fentartani.

Dr. Gerle Imre indítványa a Wimmer-féle indítvány elfogadásával lényegében el volt intézve, a szenzációnak vélt indoklás ellaposodott, mert hiányzott belőle a tényállás valósága, dr. Fajka Lajos felszólalásá-

val pedig derűssé és kedélyessé vált az egész tárgyalás, kitűnt, hogy sehol sincs méregfog, sem csemege — a tanács javaslatát a közgyűlés itt elfogadta.

Az új bizottsági tagok, a harctéren levő dr. Tonelli Sándor kivételével, buzgón figyelték a közgyűlés tárgyalásának menetét, másnap már az egyik, Kőrössi István postafőnök úgy nekimelegedett, hogy a díjnokok segélye mellett megtartotta szűzbeszédét, röviden és melegen beszélt a díjnokok érdeke mellett. A m. kir. pénzügyigazgatóság érdekes főnöke: Törös Sándor kir. tanácsos, szelid tekintetével mérte végig a bizottsági termet és a megjelenteket, bizonyára azt várta, hogy mikor sekiheth a város közönségén anélkül, hogy a kincstár érdekeit megsértené, mert ő olyan finác, akinek szíve is van.

A második napon meglepetve láttuk, hogy a kisteleki plébánia betöltése után is sok bizottsági tag maradt a teremben. A tárgysorozat 18. pontjánál kitűnt, hogy a vízdijszabályzat módosítását kellett leszavazni és ezzel a városi élet ápolásához és fejlesztéséhez szükséges összeget elvonni. De meglehetett állapítani azt is, hogy 1916. végén választás lesz, ilyenkor hasznos és egyébként állandóan távollevő bizottsági tagoknak a nép anyagi érdekében felszólalni.

A harmadik nap már csekély érdeklődést váltott ki, csak egy ponton volt vita, mikor dr. Rósa Izso országgyűlési képviselő indítványára a közgyűlés egy érdemes, régi tanácsnokának, Zombory Antalnak a kért kegydíjat a tanácsi javaslat ellenében megszavazta.

Ez a közgyűlés nem igazolta azt, hogy törvényül elfogadja, hogy a községi élet ápolásához és fejlesztéséhez a szükséges anyagi eszközöket rendelkezésre kell bocsájtani. — Várjunk hát e tekintetben jobbat.

Nemó.

1111

Adakozzunk a rokkantaknak és a világtalan katonáknak!

amikor a szegény papa csodálkozott, hogy mennyi játékom van nekem. És most mondd, azt a nagy lovat is ő vette?

A mama: Igen.

Laci: És a teniszt is?

A mama: Igen.

Laci: És a krocketet is?

A mama: Azt is.

Laci: Most megyek, eltörök mindent és odaadom a Julesának, hogy tüzelje el, nekem nem kell attól az embertől semmi. (A mama eirni kezd és egy székbe rogy. Laci nem mozdul. Valami dacos elégtételfélét érez.)

Laci: Csak sirj!

A mama: Laci, gyere ide. Látom, nagy fiu vagy már, már beszélhetek. Ugyis elmondtam volna egyszer... később... majd.

Laci: Hallgatlak,

A mama: Régen volt. Még te nem is éltél, még leány voltam. Már akkor szerettem a Marci bácsit. Nem mellettem hozzá feleségül, az apához adtak, de, amikor az apához kerültem, téged, — hogy is mondjam, — te már nálam voltál akkor...

— Nagy szünet, csönd. —

Laci: Az apám... hát nem az apám nekem?

A mama: Nem.

Laci: Ez az ember... a Marci bácsi az én apám?

A mama: Igen, fiam, ő...

Laci: És az apám, a... mostani apám... ő tudta ezt?

A mama: Igen, csak azt kötötte ki, hogy

ezután, hogy ezután... hü lesznek hozzá.

Laci: És te?

A mama: Én hü voltam hozzá tizenkét esztendeig, de tovább már nem bírtam. Ujra a Marci bácsié vagyok, hiszen ő az én fiam apja...

Laci (Ujra sirásba kezd. De ez a sirása csöndes, hangtalan, komoly fejét az anyja ölébe hajtja, aki simogatja a fiu göndör haját.) És én mégis elmondok mindent az apámnak, aki nem az én apám...

A mama: Laci!

Laci: Igen. Mert ha ez így marad, én nem tudnék a szeme közé nézni többet, mert bírte ezt idáig. Gyűlölném az igazi apámat, mert megcsalta véled a papát, aki olyan jó. Én megmondok mindent. Aztán te is, én is elmegyünk innen, odamegyünk a Marci bácsihoz, az én igazi apámhoz és boldogok leszünk... (Az ajtót hevesen belökik. Bejön inkább bedől rajta a Julesa, az előbb említett Julesa, aki az összetörendő játékokat volt eltüzelandó, rémület ül a piros paraszarcán, alig hebeg-dadog.)

Julesa: Jaj, nagysága kérem, az az ur, aki az előbb ment ki innen, a kertben agyonlőtte magát és meg is halt.

A mama (szótlanul bukik a földre. Laci újabb sirásba kezd, az anyjára borulva élesztgeti őt).

Laci: Mama, édes anyám! Mért kellett nekem megtudnom mindent. Most már nincsen egy apám se többé... (zokogva borul az anyjára).

Szegedi-utca Novipazárban.

Szerbia, 1916. január 14.

(A Délmagyarország munkatársától.)

Szandzsák. Mikor az ember Raska déli kijáratához ér, erre a sokszor emlegetett földre lép. Az egykori török világ nyomain még láthatók imitt-amott. Az ut mindenütt a Raska patak mentén egyenesen Novipazárra vezet. Novipazárnak is mondjuk ugyan. Mindegy. Az a fő, hogy ismét a mienk. Milyen furcsa, hogy épen ezen a területen a legrosszabb a térkép.

Különben meglepett, hogy a Raska völgyében a földek általában jól meg vannak művelve. Sok helyen zöldel már a buza. Szántának, vetnek. Hogy milyen virágzó földmívelés van erre felé, jellemzi az a körülmény, hogy fackével hasigatják fel a földet. A vaseket nem is ismerik.

Novipazárt magaslatok veszik körül, melyeken török időkől való földműveket vesz észre mindjárt az éles katonaszem, ha rájuk tekint. Az érkezőt elsősorban az ugynevezett defenzív kaszárnya lepi meg. Hatalmas, négyszögletes, fehér épület. Messziről tetszetős, de közelebről jelentéktelen kőhalma. Mindegyik oldalán lörések vannak. Manapság egy Skoda-féle 15 centiméteres terekek elbálik vel egyetlen lövéssel.

Kellemes benyomást gyakorolnak a mecsetek karcsu tornyai. A városba érkezve mindenből kiábrándul az ember az első pillanatra. Nem lát semmi különösét. De aztán, ha figyelmesebben szemlél, mégis csak különösnek találja a kis zömök, fehér török házakat, amelyek csak úgy össze nem rognak a sulus színes cseréptetők alatt. Ablak vagy egyáltalán nincs az utca felől, vagy ha van, olyan magas, hogy azon senki be nem lát. Különben rácsosozottak. A farácsok néhol csinosan vannak befestve.

Csupa bazár a főutca. Itt él a török férfinép reggeltől estig. Nem csinál mást, mint füstöl, vagy törökösen ülve serpenyő-féle tüzhely mellé kuporodik és a parázs fölé nyújtja mindkét kezét. Ujjait begörbitve szétereszti és belebámul a serpenyőbe. Én persze most ezekről a törökökről írok és nem amazokról. Tehát ne vegye rossz néven hü szövetségesünk, mikor ezekről úgy nyilatkozom, hogy bizony keleti lustaság terpeszkedik minden tagjukban. És milyen ravaszak. Most, hogy a szerbeknek letűnt a csillagjuk, azt hiszik, hogy nekik minden szabad. A katonai parancsnokság nem győzi osztogatni a botbüntetéseket.

Nagyob piac alkalmával igen tarkálk a bazárok utcája. Ilyenkor idevetődnek az arnauták is, kiket egyik barátom montenagóri tótoknak nevezett el. Egészen fehérek. Rablás, gyilkosság nem ritka eset.

Hogy miért tekintik ezt a nem valami előkelő helyet városnak, csak úgy találom meg a magyarázatát, hogy arra gondolok, hogy az erkölcsi züllésnek tág tere van. Ilyen kis helyen ennyi beteg nőt alig merne elképzelni az ember. A török házakba, amelyek piros félholddal és csillaggal vannak ellátva, idegen be nem teszi a lábát.

A várost ugyan még nem magyarosítottuk meg, de már nem tartunk messze, mert van már Honvéd, Kárpáti, Szegedi, Somogyi stb. utcája.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal Kárász-u.